

Minnesanteckningar tjänstemannagrupp Klimatsamverkan Blekinge

Datum: 16 februari 2023

Plats: Skype

Välkomna, presentationsrunda

Tre personer deltog för första gången i tjänstemannagruppen och hälsades extra välkomna: Johan Drakenberg (Karlskrona kommun), Caroline Person (Karlshamns kommun) och Anders Qvarnström (NetPort Energikluster).

Transporter

Vägväljaren (Roadmapper)

Henrik Ny, BTH, presenterade uppdaterad information om projektet:

- Projektet handlar om att ta fram en modell av transportsystemet i Blekinge och dess kommuner, för att se vilka åtgärder som kan vidtas för att göra en snabb omställning till fossilfrihet. Projektet kommer att behöva förlängas till slutet av 2023.
- Nyligen genomfört en workshop i Stockholm för att ta reda på vad intressenter behöver för input till kommunala och regionala planer för omställning.
- Verktöget som tas fram nu ska sedan kunna användas i andra regioner och kommuner.
- Den fullskaliga modellen ska kompletteras med data om tunga transporter.
- I nästa fas, från april, så ska projektgruppen jobba med varje kommun, samt region och länsstyrelse separat. Anna Månsson kommer att driva detta arbete.
- I nuläget kan endast projektgruppen använda verktöget, för att fler användare ska kunna jobba med verktöget så behöver en app tas fram som gör det mer lättarbetat. Det ska gå att abonnera på verktöget.
- Helena Elmquist undrade om hur projektet tänker kring samverkan och långsiktiga förutsättningar. Henrik svarade att simuleringsverktöget bygger på att man ska kunna anpassa sig till ändrade förutsättningar. Ett led i detta är även inplanerade mötena med Boverket, Trafikverket och Energimyndigheten. Hela transportflottan är med i modellen. BTH arbetar helt allmänt väldigt brett med samarbeten.

Cykelaktiviteter

- Annika Öberg, Energikontor Syd, informerade om projektet Kombinerad mobilitet, där aktiviteten *Jaga vintermilen* avslutas och *Jaga vårmilen* ska påbörjas, pågår 13 mars – 14 maj. Kommuner, föreningar, företag och enskilda personer kan delta., skulle kunna kombineras med friskvårdsaktiviteter. Det finns även möjlighet att skapa egna tävlingar. För att delta krävs att man laddar ner appen Växla upp 2. Pris delas ut till bästa cyklist och bästa lag. Det

finns även möjlighet för andra organisationer att ställa upp med priser till deltagare från egna organisationen.

- För något år sedan fanns initiativet *Cykla för klimatet*, där till exempel Karlskrona hade en utställning med cyklar. Om det är något sådant på gång 2023 så vill Annika ha information om detta.
- *Jaga sommarmilen* kommer att startas till sommaren.
- Alla intresserade kan kontakta Annika med frågor om dessa cykelaktiviteter.
- Anna: BTH vill integrera folkhälsoaktiviteter i appen. BTH vill berätta om hur de jobbar med detta vid ett möte under våren.
- Ulf: Mycket på gång inom cykelområdet, bland annat är ett nytt nationellt cykelmål föreslaget av VTI:
- Jesper: Karlshamns kommun är med i ett sydostprojekt, *Rörelsefaktorn*, som används i fysisk planering. Kontakta Jesper för mer information.

Klimatanpassning

Klimat- och sårbarhetsanalys (KSA)

Sanna Dufbäck Fornander, Länsstyrelsen Blekinge, berättade om arbetet med en ny KSA för Blekinge. En sådan ska tas fram av Länsstyrelsen Blekinge som gäller för både den egna verksamheten och för det geografiska området Blekinge. Den ska uppdateras senast vart femte år, när nya klimatdata tillkommer så ska analyserna uppdateras. Den nuvarande analysen är från 2012.

Syftet med KSA är att ta reda på hur klimatet förändras och vilka konsekvenserna blir. Länsstyrelsen gör en analys baserad på de egna verksamhetsområdena och sedan tas extern expertis till hjälp. Såväl risker som möjligheter ska belysas. Identifierade risker ska ligga till grund för förebyggande av risker, undvika att göra saker som förvärrar risker och även ligga till grund för robusta beslut.

KSA:n baseras på RCP-scenariet RCP8,5, eftersom det kan ses som en sorts försiktighetsåtgärd, trots att vi kanske ligger närmare RCP6. Dock finns inga klimatdata för det sistnämnda alternativet. KSA:n utgår ifrån de nationellt prioriterade utmaningarna. De största riskerna för länet är Översvämning, Torka och vattenbrist, Värmebölja, Livsmedelsproduktion och påverkan på biologisk mångfald, t.ex. till följd av invasiva främmande arter. KSA:n kommer inte att gå ut på remiss, men det kommer ändå finnas möjlighet för kommunerna att komma med synpunkter innan den är klar.

En workshop planeras för näringslivet den 21 mars, för att dels utbilda om klimatpåverkan, dels fånga upp tankar kring risker och påverkan. Även kommunernas miljöstrategier har bjudits in att delta.

Sanna tar gärna emot underlag från kommuner och andra organisationer om identifierade klimatrisker. KSA:n ska kunna vara ett underlag till kommande ÖP och liknande. Klimatanpassningsplanen för Karlshamn är ett sådant exempel. Kristina Höijer undrade vilken detaljeringsnivå KSA:n kommer att vara på. Sanna menade att KSA:n kommer att vara mer detaljerad vad gäller översvämning än andra områden eftersom det finns mer data tillgängliga just där.

Värmekartering

En dagsfärsk värmekartering från SMHI redovisades översiktligt, se även bifogad presentation. Mer info finns på SMHI:s webbsida:

<https://gis.msb.se/portal/apps/storymaps/stories/9b3a5dc917fb486ebcb79091bdf18269>

Regional kustsamverkan Blekinge, Kalmar och Gotland

Sanna kommer tillsammans med landshövdingen att träffa alla KSO:er i Blekingerådet den 13 mars. Hon kommer att presentera regional kustsamverkan och fråga om kommunerna vill vara med. Alla kommuner välkomnas till höstens invigning med preliminärt datum den 7 september i Oskarshamn. Arbetsmodellen kommer att likna motsvarande kustsamverkan för Skåne och Halland.

Henrik undrade om det enbart är fokus på klimatanpassning eller om även energifrågor kommer in. Sanna förtydligade att kustsamverkan fokuserar på själva kustlinjen.

Klimatklivet

Ulf Hansson presenterar Klimatklivet 2023.

- Programmet fortsätter, men på grund av att det kom in så många ansökningar under höstens ansökningsomgång 2022, så är man fortfarande upptagna med utvärdering och beslut. Dessutom är bemyndiganderamen för beslut hos Naturvårdsverket fullt utnyttjad nu.
- Därför inga nya ansökningsperioder förrän tidigast i september 2023. Håll ett öga på Naturvårdsverkets hemsida för mer information.

Sammantaget har ändå Klimatklivet utvecklats till en succé, under 2023 var det särskilt biogasansökningar som beviljades.

Helena Elmquist menade att nya beslut kring skatteplikt, borttagen skattebefrielse för biogas, försvårar för lantbrukare att räkna hem ekonomin i gårdsbiogasanläggningar. Eventuellt kommer redan beviljade åtgärder inte att genomföras.

Klimatsamtalet i Blekinge 2023

Klimatsamtalet kommer i år att arrangeras i Länsstyrelsen Blekinges egna lokaler, tisdagen den 30 maj på förmiddagen. Registrering och fika från 09:00, själva Klimatsamtalet pågår 09:30 – 12:00. Temat blir genomförandet av det nya åtgärdsprogrammet, vilket bygger på att länsstyrelsernas regleringsbrev innehåller uppdraget att samordna och genomföra de regionala energi- och klimatstrategierna. Åtgärdsprogrammet är nu beslutat och kommer inom kort att publiceras. Idén är att Klimatsamtalet genomförs som en workshop där deltagarna får arbeta med hur var och en av organisationerna kan bidra till genomförandet av åtgärdsprogrammet.

En fråga som diskuterades under mötet var hur man kan förmå beslutsfattare och politiker att delta i workshopen. Tankar:

- Sofie menade att det är svårt att nå andra, man måste göra det relevant för den målgrupp man vill nå. Sanna höll med och föreslog att man kunde nischa in sig på delar i åtgärdsprogrammet som når ut till specifika områden.

- Ulf förtydligade att tanken är att deltagarna delas in i undergrupper med egna fokusområden, till exempel energieffektivisering i industrin.
- Sofie tyckte att det måste framgå av inbjudan att deltagarna hamnar i en grupp för det område som deltagarna normalt arbetar inom.
- Karoline framhöll att det också borde stå vilka typer av befattningar som inbjudan riktar sig mot, annars är risken att det exempelvis bara är kommunens miljöstrateg som skickas till mötet.
- Helen tyckte att även politiker borde bjudas in. Ulf berättade att det gjordes en särskild satsning 2022 som resulterade i att en hel del politiker anmälde sig – tyvärr bara från Karlskrona.

En diskussion följde där det från flera håll föreslogs att Klimatsamtalet borde vandra mellan kommunerna från år till år, men att Länsstyrelsen Blekinge stod för programmet. Blekingedagen är ett bra exempel på arrangemang som genomförs på det sättet. Sanna föreslog även att man skulle kunna genomföra ett studiebesök vid dessa tillfällen.

Johan poängterade att man inte får glömma bort beteendepåverkande åtgärder när man pratar omställning, det hamnar lätt mellan stolarna.

På gång inom klimat- och energi/klimatanpassning inom organisationerna?

Energikontor Syd

- Transporteffektivt Kronoberg har precis avslutats, slutkonferensen finns på Region Kronobergs hemsida: [Region Kronoberg - Res grönt](#)
- Arbete med energieffektivisering inom olika projekt pågår för fullt
- Ansökan inskickad till södra Östersjöprogrammet tillsammans med Region Blekinge och Almi, fokus att få SMF att bli klimatneutrala. Ingår utbildning av rådgivare, kan inkludera aktörer i Blekinge. Besked väntas till sommaren.
- Inget besked om ansökan RECET ännu (energiplanering i kommuner)

Energi- och klimatrådgivarna

- Numera finns en egen webbplats www.ekrb.se
- Mycket rådgivning angående laddplatser för samfälligheter, fler föreningar ska sökas upp framöver

Karlskrona kommun

- Förutsättningar för laddinfrastruktur har undersökts under 2022, kommunen kommer i år att fortsätta titta på hur kommunens mark ska användas till detta ändamål

- Fastighetsavdelningen kommer att ta fram en koldioxidbudget för sin verksamhet, som en del av ett Vinnovaprojekt med Uppsala universitet
- Ett omtag ska göras med klimatanpassningsplanen, med stöd av Johan Drakenberg

Ronneby kommun

- Hållbarhetsredovisningen för 2022 färdigställs just nu av Martina
- En laddinfrastruktursstrategi tas fram första halvåret, med hjälp av Energikontor Syd
- Många investeringar pågår för att minska energianvändningen, lokaler och gatubelysning
- Ny ÖP på gång, mycket handlar om klimatanpassning. Kommer att inkludera vindkraft.
- MSB kommer att kartera Ronnebyån

Karlshamns kommun

- Caroline Person ny, ska arbeta med samma saker som Jesper
- Finns ett färdigt utkast till en ny klimatanpassningsplan, kommer att skickas ut på remiss inom kort
- Även grönplan (natur- och friluftspan samt strategi) är också på väg att beslutas
- En dagvattengrupp har återstartats
- Många enklare energibesparingsåtgärder har genomförts
- ÖP-arbetet har påbörjats

Sölvesborgs kommun

- Flera publika laddstationer har tagits över av ett företag, som dessutom kommer att bygga ut med ytterligare 10 laddstolpar. Ytterligare laddstolpar kommer senare.
- En energiutbildning för storkök kommer att arrangeras i samarbete med Energikontor Syd
- Ett fjärrvärmeverk kommer att byggas i Sölvesborg
- Flera interna energibesparingsåtgärder har vidtagits, bland annat har vartannat lysrör släckts ner i korridorerna
- Fortsatt arbete för att Blekinge offshore ska bli verklighet
- ÖP har genomgått en sista granskning, klimatanpassning har fått en större tyngd i jämförelse med tidigare ÖP. Ett av underlagen handlar om var det behövs skydd mot stigande havsnivåer.

Olofströms kommun

- En koldioxidbudget har tagits fram för det geografiska området Olofströms kommun, den största utmaningen är persontrafiken. Det finns till exempel många cykelvägar men de hänger inte samman så bra.
- Våtmarksprojektet fortgår, många är intresserade.
- Åtgärdsplanen för klimat och energi kommer snart att beslutas

NetPort Energikluster

- Anders berättade om ett internationellt projekt om fjärrvärme
- Projektet 2 EM-Power, ska främja regionala innovationer inom energiområdet
- Genomförbarhetsstudie elvägar är ytterligare ett aktuellt projekt

LRF

- Helena redogjorde för en energienkät bland LRF-medlemmar i hela Sverige. Lantbrukare visade sig vara mycket intresserade av att producera energi, "energibonden" kommer att vara en stor sak framöver. Solceller, biobränsle och solfångare är särskilt intressant. Även biogas är av intresse. Trender är att de som redan jobbar med energi och de som arbetar med turism är exempel på grupper som är särskilt intresserade. Slutligen säger många att de har behov av en oberoende energirådgivning för att komma vidare, och snabbare beslut.
- Lantbruket ska enligt planer producera 50 TWh energi framöver.

BTH

- Supereffektprojektet, hur man i effekthubbar kombinerar energilager med förnybar energi, bland annat Affärsverken deltar. Snart en workshop på gång.

Region Blekinge

- Helena berättade om energieffektivisering i regionens fastigheter, förra året sänkte man användningen med 7,5 %.
- En långsiktig energiplan är ute på intern remiss. Region Blekinge tittar även på en laddinfrastruktur som ska passa den egna fordonsflottan.
- En klimatbudget och ett klimatbokslut ska tas fram
- Robert har startat en arbetsgrupp, nätutveckling Blekinge, som ska handla om hur länet ska elektrifieras (transporter och näringsliv). Dialog med flera intressenter pågår.
- Även Region Blekinge anser att den havsbaserade vindkraften är viktig. Kommuner som arbetar med energifrågor får gärna höra av sig till Robert.
- Robert uppmanade kommunerna att ta med planer för elproduktion i sina energiplaner, alla behöver hjälpa till. Det räcker inte med energieffektivisering och beteendeförändringar.

Länsstyrelsen

- Åtgärdsprogrammet beslutat.
- Projektet vattenbesparande åtgärder i industrin pågår under 2023, Anna-Karin jobbar med detta.
- Sanna uppmanade alla att kontakta henne, till exempel gällande underlag av olika slag.

Övrigt

- Nästa möte blir den 20 april på fm, i Karlshamn (Asarumssalen i Rådhuset).
- Sanna berättade om flera intressanta webinarier som är på gång inom klimatanpassning: [Kalendarium klimatanpassning | Klimatanpassning.se](#)

- Inga andra frågor anmälades.

Vid tangenterna,
Ulf Hansson och Sanna Dufbäck Fornander